

663.11.

Essent, doncs, ben acceptable la possibilitat que sobre això s'hagués creat en el llatí vulgar pirinenc un celtoromànic *SLIMNICARE, m'assaltà l'escrúpol que aquest seria una base inatacable per al nostre *esllenegar*, tant formativament com en els aspectes semàntic i fonètic. Però no vaig trigar gaire a descartar-ho perquè no sols això ja no explicaria *llenegar* sinó forçadament, i fallaria del tot pel que fa a (*d*)*eslenar*, sinó que el descabdellament fonètic de les formes gascones exigeix ineludiblement una base amb -N- intervocàlica (susceptible de deixatar-se en nasalitat evanescent) i no pas un -MN- que hauria restat fermament en gascó i base i que en castellà hauria donat *ñ* i no pas la -*nd* de *deslenar/deleznar*. Cal, doncs, rebutjar la idea i atenir-se a la bona etimologia llatina ja trobada; i quedi només explicat ací en evitació de futures marrades i com a exemple eloqüent de la necessitat de comptar sempre amb la possibilitat de temptadors miratges.

A la Vall d'Aran hi ha encara un mot de la mateixa família *enlindrà* (que no m'arribà a temps per al *VocAr.*, però que després vaig constatar bé i en llocs diversos) per a 'empastifar, untar, envescar' (amb una substància greixosa) (p. ex. omplir els intersticis del teixit de varetes d'avellaner amb què es fan els ruscs, mitjançant buina de bou) ço que correspon al sentit de les formes bernes i gascones *enleà, leà, lià* (Palay; amb el corresponent *lée*). *Enleà* ve evidentment de l'oc. ant. *len*, ll. *LENIS*, amb el sentit bàsic de 'suavitzar, amollir', i *enlindrà* ha de tenir un origen connex: segurament es diria primer *en-lēerà* partint de *LENIS* amb sufix -*ELL-ARE*, cosa que hem d'esperar que es contragués en *enlērà* > *entirà* tal com *eslengar* > *eslīgà* i així com aquest passà després a *eslingà*, s'obtingué *enlindrà* > *enlindrà*. Hi ha també algun cas de *len* en cat. arcaic (Arn. de Vilanova II, 160). A les *VidesR* convertit en *lans* 'suau' (en 3 o 4 passatges) per encreuament amb *mans* (2 o 3 passatges, veg. el glossari).

DERIV.: *Llenega* 'bolet de tacte llefiscós': l'anoto *lənégas*, a St. Pol de Mar (1925) i Pinós de Solsonès (1964); «en Manresa la competència culinària se entabla entre el *rovelló* i la *llenegà* (*Hygrophorus olivaceo-albus*), representado, sobre todo, por su variedad *obesus*», P. Font i Quer (*Collectanea Botanica*, v. III, 1958, p. 668); sembla que significa el mateix (i no 'relliscall' com es podria entendre), en el lleidatà Joan Santamaria: «en elles, l'home és més rei que enlloc: escardalenc com una ganya de badejo, vimenós com una verga de salze, eixut com una estella de pi, aspre com una sarmenya grenyal, broix com les *llenegues* d'aquells forats, d'ençà que neix que ja es lliuça a la lluita eterna» («La Publicitat», 9-XII-1926). Podem suposar un origen adjectival, car el podem identificar amb l'antic adj. *lenech*, -*ega* (=cast. *desleznable*), del qual assenyala Colon dos exs. en el Purgatori de St. Patrici, any 1320, del rossellonès Ramon de Perellós (*ZRPb*. LXXVIII, 72); *lleneguera*.

Llenegable [S. xv]. *Llenegada* («Sa ~ de sa Roca» a la costa de Lluçmajor, prop de Sa Llapassa, 1964), 60

mall. *Llenegadís* mall (Joan Rosselló, *Manycoc*, p. 145). *Llenegador*. *Llenegall* men. (*AlcM*): «Es ~ de S'Ego» a la costa d'Alaior, 1964, i mapa Mascaró 11-F-5; *z-lənəgáj* nom d'un torrent a la costa de l'illa de Cabrera (1969), també en el Princ.: *lənəgáls* Penedès (St. Martí Sarroca, 1955). *Llenegant* (Ausiàs). *Llenegós* men., eiv. *Lleneguivol* mall. [*DAG.*]. *Esllenegable* (Llull). *Esllenegada*. *Esllenegall* [S. xv, supra]. *Esllenegant* [id., i ja *VidesR.*]. *Esllenegós*. *Esllenegar-se*, encreuament d'*esllenegar-se* amb *esllanguir-se*. Probablement *esdelenegable*, que hom ha volgut llegir en el *L. de Contemplació* de Llull, no existeix: calia separar e *és delenegable* (cf. el *desllenegar-se* de Desclot i les formes castellanques). *Rellingada*, terme de la navegació a la vela (StPol de Mar, 1927, 1936), les brusques i fortes balançades que pegaven les barques lleugeres en hores de vent molt «fresc», contrarrestades per l'orsa.

Allenegable: «molt són *alanegables* e frèvols los béns de fortuna», Ant. Canals (*Scipió*, *NCL.*, 34); «tu m'has mostrat, Senyor meu, que les coses *allenegables* són menyspreadores, e les coses eternals són de tot en tot amadores e encercadores», BOLiver (*Excit.*, *NCL.*, 191). *Allenegament*: «yo són home concebut en peccats, e só enclinat naturalment a l'*allenegament* de la carn» (trad. «carnis lapsui pronus»), Andreu el Capellà (*De Amore*, p. 79). *Allenegós* (cita de Canals, supra) «tenc lo cap inflat per supèrbia --- lo pits fret per freturejament de caritat, lo ventre inflat per impaciència, lo peu *allenegós* per carnal concupiscència», BOLiver (*Excitatori*, 25), «la fortuna temporal com és *alanegosa* e instable», Ant. Canals (*Scipió*, 32). També s'havia usat el simple *alenir*: «senyor, tramit-ma ros de sanitat, qui *alenesque* las mics plagues!», citat per *InvLC* (s. v. *plaga*) de Marg. 122.

DERIVAT SAVI: *Lenitiu* [S. xv, *Pecador Remut DAG.*; Belv.; *llenitiu* Lacav.]. *Lenició*.

¹ Sobre *allenegar* vegeu tanmateix la nota de Spitzer, *Nph. Mittgn.*, 1913, 157ss. — ² Sembla com si hagués arribat per aquí o per 'desdenganyat', 'evadit de traves' a significar 'liberal, incrdègul, lliurepensador': «a Sallent, la vila més *desllanegada* de Catalunya --- han batejat la filla d'una parella de rabassaires ---». en *La Tramontana*, periòdic «vermell», Bna., 5-vi-1896. Només és que ací s'ha d'anar amb compte perquè podria ser derivat de *llana* (contrari de *llanut* 'beat, clerical') o més probablement el nostre mot però interpretat per etimologia popular o mer calembur, com a derivat de *llana* d'aquesta mena. —

³ Mot que MLWagner (*VKR* x, 23, n. 3) no s'explica, tot i que a continuació ell mateix ens cita l'ús que fan de *liscar* amb el mateix significat, il·lustrant-nos sobre l'evolució semàntica. — ⁴ Menys clares són formes una mica alterades fonèticament, que recullo en paratges pròxims a la frontera catalano-aragonesa. Benasc *ixenegada* «resbalón»: «he donau una *ixenegada* en el chelo que por poco me caigo» (Ferraz, 69). Es podria conjecturar, si hi ha hagut encreuament amb un altre mot, com *eixonar*, o fins alguna etimologia diferent (EX-ENECARE 'matar'??), però no fóra gens convincent i sembla que no cal,